

[Helga Pedersen.]

lovgivning gør sig helt klart, hvad det er, det lovgiver for, hvilke materielle forhold lovene vedrører, og der må stærke grunde til at fravige dette hovedprincip. Spørgsmålet er så, om sådanne særlige grunde foreligger her.

Nu erkender jeg for det første, at fremgangsmåden er praktisk, og at den er kendt fra vort forhold til Færøerne gennem mange år, uden at uheldige erfaringer har været indhøstet. Dernæst er der i lovforslaget direkte og indirekte indsat betydelige bremses og begrænsninger for den udøvende magt, der således ikke vil stå frit i sit skøn over lovgivningens nærmere udformning. Jeg vil her pege på den bestemmelse, jeg nævnte før, om høring af landsrådet — bestemmelsen i loven af 27. maj 1950 § 7, — og jeg vil pege på bestemmelsen i samme lovs § 24, hvorefter folketingets Grønlandsudvalg skal orienteres om sådanne sager.

Den foreslåede bemyndigelse afviger også fra de ofte kritiserede bemyndigelseslove derved, at det nye, det for folketinget usikre, vil vedrøre enkelte og mindre betydelige undtagelser og begrænsninger hovedsagelig begrundet i tekniske hindringer for den fulde gennemførelse af et større lovkompleks, som er kendt af folketinget, og der er således ikke tale om at give frie hænder til at skabe et betydeligt område af ny materiel ret.

Endelig er det jo således i dag, at civilretlige bestemmelser *kan* gives administrativt for Grønland, teoretisk set selvom de er afvigende fra dansk ret. Det vil altså sige, at ret beset sker der ved dette lovforslag en begrænsning af den i dag gældende beføjelse for administrationen.

Det kan naturligvis indvendes — hvad det ærede medlem fru Edel Saunte var inde på, og hvad jeg i og for sig er enig med hende i — at hensynet til ikke at belaste folketinget, som bemærkningerne til lovforslaget anfører, ikke bør have vægt. Thi selvfølgelig bør vi have tid til at lovgive helt og fuldstændigt for Grønland, så meget desto mere som en stor del af den lovgivning, der gælder for privatretlige forhold i dag, jo er af ældre dato og givet uden henblik på grønlandske forhold. Det kan også siges, at skønnet over, hvad der er påkrævet af særlige geografiske og kulturelle forhold, jo kan

give anledning til tvivl og usikkerhed, ligesom det i givet fald kan medføre en forringelse af enkeltpersoners retsstilling, en forringelse, som måske kunne siges på afgørende måde at afvige fra dansk ret.

Alt i alt er jeg nu tilbøjelig til at mene, at disse indvendinger dog er mindre tungtvejende, og jeg lægger også vægt på, at landsrådet er gået ind for forslaget.

Vi vil formentlig i det udvalg, der nedsettes, kunne få nærmere oplysninger om, hvilke planer man i statsministeriet har vedrørende udfærdigelse af anordninger og fremsættelse af love indenfor privatrettens område. Vor arvelov er jo f. eks. af meget gammel dato og vel mindre egnet til overførelse, medens andre love, såsom adoptionsloven og myndighedsloven, ligesom visse love på det erhvervsmæssige område, f. eks. købelov og aftalelov, måske ville have bedre chancer. Jeg har også ladet mig fortælle, at man har overvejet, om man kunne overføre loven om ægteskabets retsvirkninger gennem anordning, fordi dens regler måske bedre kan overføres som en enhed; måske er det det, der er grunden til, at man nu alene har medtaget loven om ægteskabs indgåelse og opløsning som særlig lov.

Det kan vi nu høre nærmere om i udvalget, og der kan vi også drøfte spørgsmålet om fremgangsmåden, når en lov skal sættes i kraft for en del af Grønland, med andre ord forholdet til bestemmelsen i loven af 27. maj 1950 § 1 om Grønlands inddeling. Een ting er jo, at en dansk lov ændres efter sit indhold på grund af geografiske og kulturelle forhold, noget andet er spørgsmålet om at begrænse gyldighedsområdet for den ændrede lov, d. v. s. for anordningen. Selv er jeg foreløbig af den opfattelse, at 1950-lovens inddeling må stå fast, men rækkevidden af 1950-lovens § 23, hvorefter Østgrønland og Nordgrønland administreres efter statsministerens nærmere bestemmelse, står mig ikke helt klar. Det kan vi altså drøfte i udvalget, og jeg skal på mit partis vegne anbefale dette lovforslag til velvillig behandling.

Jeg skal dernæst gøre nogle få bemærkninger vedrørende forslag til lov for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning. Det fremgår af bemærkningerne til dette lovforslag, at den grønlandske opfattelse af ægteskabet som institution ligger tæt